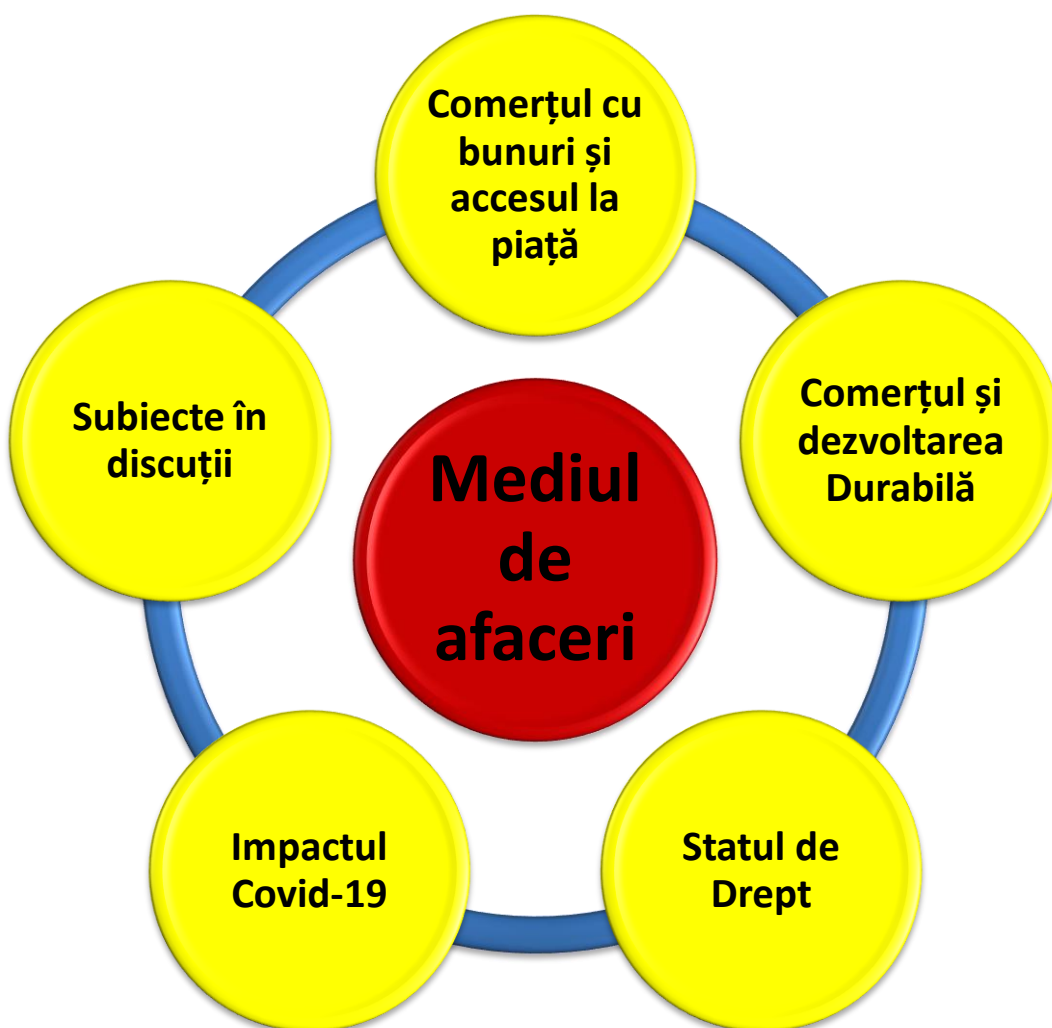




**ASOCIAȚIA BUSINESSULUI EUROPEAN
REPUBLICA MOLDOVA**

DCFTA – BUSINESS CLIMATE UPDATE

**(Dezvoltarea de Politici, Revizuirea Macroeconomică pentru 2019 și Impactul crizei COVID-19
asupra dezvoltării economice a Moldovei)**



Cuprins

Analiza Macroeconomică

I. COMERȚUL CU BUNURI ȘI ACCESUL PE PIAȚĂ

- A. Legea comerțului interior
- B. Aspecte privind administrarea contingentelor tarifare la export și import (TRQs)
- C. Exportul produselor de origine animală și a produselor compuse
- D. Aspectele relevante SPS
- E. Procedura de vămuire

II. COMERȚUL ȘI DEZVOLTAREA DURABILĂ

Implementarea principiului de responsabilitate extinsă a producătorului (REP)

III. STATUL DE DREPT

- A. Reforma Sectorului Justiției
 - Cazul Premier Energy*
 - Cazul Danube Logistics*
- B. Protecția Datelor cu caracter personal

IV. CRIZA COVID-19 ȘI ALTE PROVOCĂRI PENTRU DEZVOLTAREA ECONOMICĂ A MOLDOVEI

- A. Impactul Covid-19
- B. Seceta Hidrologică
- C. Impactul asupra prețurilor

V. SUBIECTE ÎN DISCUȚII

- A. Taxa de lux pentru serviciile mobile și tarife pentru portabilitatea numerelor
- B. Sectorul asigurărilor
- C. Eficiența Energetică (EE)

Această publicație a fost elaborată cu suportul financiar al Uniunii Europene. Responsabilitatea pentru informațiile și viziunile exprimate revin în întregime Asociației Businessului European și nu reflectă neapărat viziunile Uniunii Europene.

EBA – Asociația Businessului European

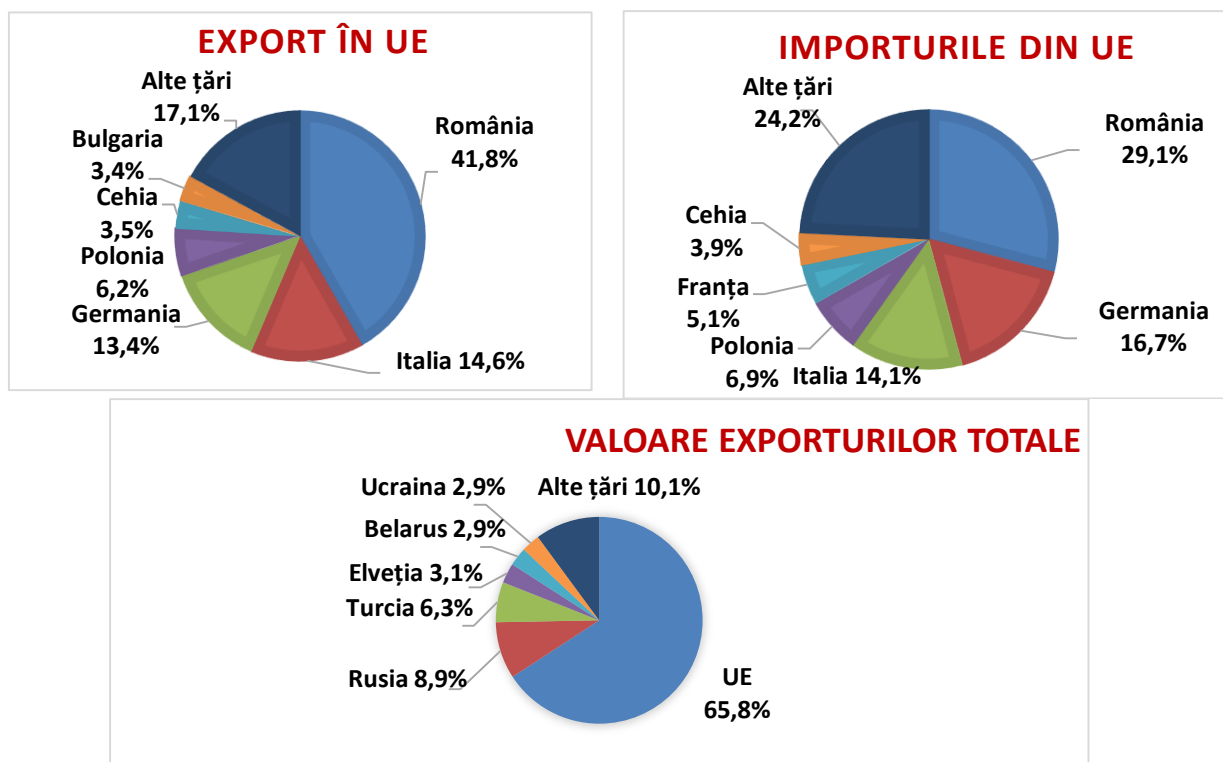
str. Vlaicu Pârcălab 30, MD-2012 Chișinău, Republica Moldova
Telefon: +373-22-907025 - E-mail: info@eba.md- www.eba.md

Revizuire pentru 2019

- În anul 2019, **PIB** a însumat 210,1 mld. Lei (circa 10,4 mld Euro), cu o creștere reală de 3,6% față de anul precedent;
- **Investițiile străine directe (ISD)** au crescut cu 16,2% față de anul 2018 și au atins nivelul de 4,8 mld USD (aproximativ 4,4 mld Euro);
- **Comerțul exterior** s-a majorat cu 1,8% și constituie 8,62 mld USD (aproximativ 7,88 mld EUR);
- **Exporturile** Republicii Moldova au **crescut cu 2,7%** și au însumat 2,78 mld USD (aproximativ 2,54 mld EUR). **Exporturile către UE** au atins ponderea de 65,8% din totalul exporturilor;
- **Importurile au crescut cu 1,4%** și au constituit 5,84 mld USD (aproximativ 5,34 mld EUR). **Importurile din UE** reprezintă 49,47% din totalul importurilor;
- **Salariul mediu lunar pe economie** a constituit 7356,1 lei (aproximativ 374 EUR) și s-a majorat în termeni nominali cu 14,1% față de anul 2018;
- **Rata inflației anuale** (decembrie 2019 față de decembrie 2018) **a constituit 7,5%**, comparativ cu rata inflației de 0,9% înregistrată în aceeași perioadă a anului precedent;
- **Datoria publică** este de 52,5 mld MDL (aproximativ 2,68 mld EUR) și a înregistrat o creștere de 0,9% față de 2018;
- **Sectoarele principale:**
 - **Industria** (industria prelucrătoare +3,1%, aprovizionarea cu energie -4%, industria extractivă – 1,9%)
 - **Agricultura** - descreștere cu 1,9%

Proгноza pentru 2020

- Prognoza inițială a PIB pentru 2020 a constituit 226,8 miliarde lei, cu o creștere cu 3,8%. Cu toate acestea, din cauza situației epidemiologice cauzate de Covid-19, **autoritățile din RM au revizuit prognoza pentru 2020 și au prevăzut o scădere a PIB-ului cu 3,0%**, ceea ce corespunde prognozei experților FMI. De asemenea, Echipa Economică Germană (GET) a prevăzut o scădere a PIB cu 6,3% în 2020.



I. Comerțul cu bunuri și accesul pe piață

A. Legea cu privire la comerțul interior

Pe parcursul anului 2019, au continuat discuțiile asupra amendamentelor la legea comerțului interior, care până acum rămâne principala disensiune între comercianți și producători în ceea ce ține de limitările privind mărimea reducerilor comerciale, perioada de desfășurare a acțiunilor/activităților de marketing și publicitate, precum și expunerea pe raft a produselor alimentare autohtone în proporție de cel puțin 50% din lungimea liniară a raftului comercial.

EBA Moldova susține drept primordială promovarea unei politici echitabile și echilibrate între toți operatorii de pe piață, asigurând funcționarea principiilor de concurență loială. La fel, subliniem necesitatea promovării și sprijinirii producătorilor autohtoni prin alte instrumente precum elaborarea de proiecte naționale pentru stimularea investițiilor în tehnologii noi, promovarea brandului autohton al produselor alimentare prin campanii media, stimulând astfel competitivitatea producătorilor locali, activități de marketing/comunicare pentru motivarea populației de a consuma produsele autohtone, generând în același timp creșterea cererii produselor calitative pe piață.

Totodată, menționăm că aprobarea proiectului de lege cu limitările propuse va încălca în mod vădit angajamentele Republicii Moldova asumate în cadrul Acordului de Asociere RM/UE (art. 152), precum și angajamentele față de Organizația Mondială a Comerțului (art. 3 al GATT), care prevăd oferirea unui tratament nu mai puțin favorabil pentru produsele importate decât cel acordat produselor similare de origine națională.

În aceeași ordine de idei, în discuțiile cu reprezentanții autorităților publice centrale și ai instituțiilor statului, EBA Moldova a prezentat inclusiv și practica României în acest domeniu, care a generat un precedent. Mai exact, după includerea limitărilor ce țin de plafonul reducerilor comerciale, desfășurarea acțiunilor de publicitate și expunerea pe raft a 50% din produse românești în cadrul legal, Comisia Europeană a emis o notificare de încălcare de către Statul Român în legătura cu prevederile Legii 321/2009 privind comercializarea produselor alimentare.

Astfel, urmare ședinței Comisiei Parlamentare Economie, Buget și Finanțe, proiectul a fost ajustat, fiind excluse limitările ce țin de mărimea reducerilor comerciale, perioada de desfășurare a acțiunilor/activităților de marketing și publicitate.

Status Quo: Proiectul final este în proces de examinare în cadrul Ședinței Plenare a Parlamentului.

B. Aspecte privind administrarea contingentelor tarifare la export și import (TRQs)

Urmare multiplelor intervenții ale EBA Moldova pe parcursul ultimilor 4 ani, cota acordată la importul cărnii de porc și de pasăre (inclusiv produse lactate și zahar) din Uniunea Europeană a fost majorată, la fel ca și cotele oferite de Uniunea Europeană la importul unor categorii de mărfuri (struguri, prune, cireșe, etc) din Moldova.

În pofida acestui fapt, rămâne importantă asigurarea de către autoritățile publice centrale aferente a administrării eficiente și transparente a contingentelor tarifare la export/import din/în UE. La momentul, din cauza deficiențelor de ordin tehnic, proceduri vamale neclare și lipsa transparenței, există riscul ca volumele disponibile să nu fie revizuite și ajustate la datele reale, nefiind veridice la momentul utilizării cotelor.

C. Exportul produselor de origine animală și a produselor compuse

În ceea ce ține de Planul de acțiuni privind exportul în Uniunea Europeană de carne de pasăre și ouă de categoria B, partea moldavă a expediat în adresa Comisiei Europene chestionarul completat pentru evaluarea condițiilor necesare de export. Mai mult ca atât, la sfârșitul lunii ianuarie 2020, Centrul Republican de Diagnostică Veterinară (CRDV) a primit certificatul pentru acreditarea a șase metode noi de testare a produselor de origine animală: patru dintre acestea pe segmentul de sănătate animală și două pe segmentul de siguranță a alimentelor.

Totodată, considerăm importantă lansarea discuțiilor de către Guvernul RM cu Comisia Europeană în privința obținerii dreptului la exportul de lapte și a produselor de carne procesate în baza materiei prime importate din Uniunea Europeană. În acest sens, rămâne prioritară ajustarea legislației și aspectelor privind siguranța

EBA – Asociația Businessului European

str. Vlaicu Pârcălab 30, MD-2012 Chișinău, Republica Moldova
Telefon: +373-22-907025 - E-mail: info@eba.md- www.eba.md

alimentelor, în special punerea în aplicare a sistemelor necesare de trasabilitate a animalelor, controlul dăunătorilor de animale, supravegherea unităților, managementul laboratorului CRDV și acreditarea corespunzătoare etc.

Cu privire la produsele compuse, subliniem **importanța obținerii dreptului de export al produselor compuse înregistrate ca Specialități Tradiționale Garantate** (plăcinte, diferite produse de patiserie, învârtită, sarmale, etc). Astfel, companiile din domeniu care îndeplinesc toate cerințele de calitate ale UE, în baza materiei prime importate din UE ar putea aplica rețetele tradiționale și exporta aceste produse pe piața UE.

D. Aspectele relevante SPS

Cerințele de import pentru produse alimentare, subiect al controlului privind siguranța alimentelor

În contextul implementării Hotărârii Guvernului nr. 938/2018 pentru aprobarea Regulamentului privind modul de trecere a frontierei de stat a mărfurilor supuse controlului și în special al prevederilor Anexei XXII din Acordul de Asociere RM-UE, în continuare rămâne importantă elaborarea **mecanismului de evaluare a riscurilor la import**.

Astfel, pe parcursul anului 2019, Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor a elaborat un proiect al metodologiei date, care a fost discutat neoficial cu mediul de afaceri. Totodată, ANSA a lansat procesul de modificare a Hotărârii Guvernului nr. 938/2018 care prevede efectuarea controlului de identitate și fizic asupra a 10% din mărfurile de produse alimentare de origine non-animală în baza riscului cunoscut.

Status Quo: Deși companiile din sectorul privat au prezentat propuneri de îmbunătățire a mecanismului de evaluare a riscurilor la import, precum și asupra proiectului HG, constatăm că ambele documente nu au fost supuse procedurii legale de elaborare a actelor normative prevăzute în Legea nr. 100/2017.

E. Procedura de vămuire

La sfârșitul anului 2019 au fost aprobate amendamentele la Hotărârea Guvernului 974/2016, care vin să îmbunătățească Regulamentul cu privire la modul de declarare a valorii în vamă a mărfurilor. Totodată, ținem să menționăm despre necesitatea elaborării unui ordin intern adițional al Serviciului Vamal, care ar ghida inspectorii vamali asupra procedurilor de evaluare în vamă în special în cazul mărfurilor similare importate la un preț mai mic. În orice situație, în care inspectorul vamal are îndoieli rezonabile cu privire la valoarea declarată în factură, ar trebui să existe posibilitatea legală **de a muta controlul vamal de la punctul de vămuire la un audit post-vămuire bazat pe riscuri**. De asemenea, este importantă asigurarea răspunderii inspectorului vamal de conținutul deciziei emise (care trebuie să conțină toate argumentele necesare) pe baza cărora a fost crescută valoarea bunului importat.

II.COMERȚUL ȘI DEZVOLTAREA DURABILĂ

IMPLEMENTAREA PRINCIPIULUI DE RESPONSABILITATE EXTINSĂ A PRODUCĂTORULUI (REP)

Mecanism de restituire a taxelor pentru poluarea mediului

În contextul implementării Anexei XI al Acordului de Asociere RM-UE, care prevede că Republica Moldova, în termen de 4 ani de la intrarea în vigoare al acordului dat, urmează să stabilească mecanismul de recuperare integrală a costurilor în conformitate cu principiul "poluatorul plătește" și cu principiul REP, la solicitarea EBA Moldova, Ministerul Finanțelor a prevăzut inițial includerea în politica fiscală pentru anii 2020-2022 o măsură de dezvoltare economică drept „Stabilirea mecanismului de restituire a taxei pentru poluarea mediului”. Cu toate acestea, din cauza situației Covid-19 și a reducerii semnificative a veniturilor bugetare, există riscul de a amâna introducerea mecanismului de restituire a taxelor și implementarea principiului REP în politica fiscală din 2021.

Drept urmare, cu suportul financiar acordat de proiectul GIZ Moldova „Consilierea Guvernului Republicii Moldova în politici economice”, EBA Moldova a fost contractată pentru următoarele activități:

- Prezentarea unei analize a cadrului legal actual din Moldova privind mecanismul de impozitare pentru poluarea mediului, precum și de implementare a principiul REP;

- Prezentare generală a problemelor cheie exprimate de companiile din sectorul privat din Moldova în ceea ce privește mecanismul de impozitare existent aplicabil poluării mediului, precum și funcționalitatea acestuia ca urmare a implementării principiului REP;
- Elaborarea unei analize privind cele mai bune practici din țările UE, precum și din alte țări comparabile cu Moldova, cu scopul de a identifica instrumentele economice existente pentru implementarea REP (Mecanismului de restituire a taxelor pentru poluarea mediului);
- Ca urmare a primelor discuții cu Ministerul Finanțelor și Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, s-a decis elaborarea Mecanismului de restituire a taxelor, în conformitate cu care echipa EBA a elaborat un set întreg de amendamente legale pentru a permite instituirea mecanismului dat, care este încă în curs de examinare la autoritățile sus-menționate.

Status Quo: În cadrul proiectului finanțat de GIZ, echipa EBA a elaborat proiectul cadrului legal privind sistemul de restituire a taxei pentru poluarea mediului, care conține: proiectul Hotărârii de Guvern, proiectul Legii cu privire la modificarea Legii 1540/1998 privind plata pentru poluarea mediului, proiectul Ordinului privind modificarea formularului Dării de seamă privind taxa pentru mărfurile care, în procesul utilizării, cauzează poluarea mediului și a Instrucțiunii de completare a acesteia, și Documentul de analiză a impactului. Acest pachet de proiecte a cadrului legal cu comentariile din partea ministerelor de resort urmează să fie prezentat pe platforma Consiliului Economic pe lângă Prim-Ministru.

III. STATUL DE DREPT

A. Reforma Sectorului Justiției

Pentru a atrage și a păstra investitorii europeni, este esențială asigurarea unei justiții echitabile și a respectării statului de drept. Cu toate acestea, există numeroase cazuri judiciare care afectează mai mulți membri ai EBA, unde nu este respectat procesul convenit, instanțele de judecată neacționând transparent. În final, rezoluția magistraților nu se bazează pe principiul egalității de tratament și al justiției echitabile, dar pe motivații economice subiacente și structuri ascunse neoficiale. În prezent, există câteva exemple relevante în care au fost încălcate Principiile și Standardele Europene privind un sistem judiciar adecvat, cum ar fi cazul Premier Energy la Curtea de Apel din Cahul și procesele care afectează Danube Logistics.

Cazul Premier Energy

O acțiune în instanța de judecată a fost intentată împotriva Premier Energy după ce un incendiu a izbucnit într-un spațiu comercial cu mici magazine separate, conform celor invocate de reclamant, cauza fiind arderea materialelor extrem de inflamabile în cadrul incendiului ce a avut loc probabil din cauza supratensiunii electrice. Pe parcursul procedurii judiciare s-au produs mai multe nereguli, încălcându-se astfel principiul statului de drept, nediscriminării, transparenței, dreptul la un proces just și echitabil:

- Curtea nu a acceptat mărturiile declarate, în favoarea Premier Energy, de la alți clienți conectați la aceeași linie electrică ca și reclamantul, care au menționat că nu au suferit vreun deranjament sau supratensiune în legătură cu furnizarea energiei electrice către ei (notă: dacă există o situație de supratensiune în rețeaua electrică, aceasta afectează obligatoriu întreaga rețea de alimentare, nu doar un singur client). Curtea nu a acceptat registrele tehnice automatizate ale Premier Energy, care demonstrează inexistența unor supratensiuni în rețeaua distribuitorului. De asemenea, Curtea a respins expertiza tehnică, care semnală că incendiul a fost probabil cauzat de o suprasarcină în rețeaua internă a consumatorului, de care Premier Energy nu este responsabilă.
- Curtea nu a admis niciunul dintre cele două rapoarte independente de evaluare a prejudiciului, elaborate de experți independenți, propuse de Premier Energy (unul din Moldova și celălalt din România). Rapoartele date afirmă că valoarea pagubelor este mai mică de 2 milioane lei și mult mai mică decât cele 14 milioane lei solicitate de reclamant și acceptate în mare parte de Curte. Mai mult ca atât, în timpul procesului judiciar, a fost refuzată numirea unui expert judiciar certificat pentru a evalua în mod independent și cu exactitate prejudiciul cauzat.
- Curtea nu a acceptat solicitarea Premier Energy de a administra probele solicitate, de recuza judecătorului și de a strămuta cauza într-o altă instanță judiciară, având în vedere existența relațiilor personale de familie și de „prietenie” între reclamant și persoane influente din sistemul judiciar local.

- Există suspiciuni temeinice și bine fundamentate de falsificare a probelor și declarațiilor, care sunt în proces de investigare legală corespunzătoare.

Cazul Danube Logistics

Începând cu 2014, Danube Logistics SRL, operatorul portului de importanță strategică – Portul Internațional Liber Giurgiulești – este ținta unui atac raider care implică inițierea unui șir de proceduri abuzive în instanțele judecătorești din Republica Moldova, cunoscute prin problemele lor de integritate, împotriva societății susnumite, împotriva angajaților acesteia, asociatului său olandez Danube Logistics Holding BV și împotriva unuia dintre beneficiarii finali ai societății. Atacul raider este dirijat de un fost investitor din cadrul proiectului care urmărește scopul de a obține controlul asupra Danube Logistics SRL și, pe această cale, controlul asupra singurului port din Moldova.

În rezultatul unor procese judiciare fraudate care au avut loc în Moldova, fostul investitor a reușit să obțină o decizie definitivă în favoarea sa împotriva unuia dintre beneficiarii finali ai Danube Logistics SRL. Această decizie și modul de desfășurare a procesului judiciar respectiv sunt contestate și supuse revizuirii la Curtea Europeană a Drepturilor Omului. Începând din luna octombrie 2019, persoana dată încearcă să obțină executarea acestei decizii împotriva activelor Danube Logistics Holding BV în Moldova și, în special, să obțină controlul asupra plăților de dividende, precum și asupra părții majoritare a capitalului social al Danube Logistics SRL. Această acțiune constituie o expropriere ilegală nu doar a societății olandeze Danube Logistics Holding BV, ci și a BERD, care are dreptul la 65% din dividende și încasările din vânzările de părți sociale deținute de Danube Logistics Holding BV în cadrul Danube Logistics SRL. În pofida obiecțiilor Danube Logistics Holding BV și ale BERD, Curtea de Apel Chișinău a confirmat, în contradicție cu legea aplicabilă, la 12 mai 2020, legalitatea actului emis de executorul judecătoresc. Decizia respectivă are un impact negativ considerabil asupra climatului de afaceri din Moldova, deoarece demonstrează că instanțele judecătorești cu probleme de integritate din Republica Moldova responsabilizează societățile cu răspundere limitată și o instituție financiară pentru datoriile unuia dintre beneficiarii lor finali.

B. Protecția Datelor cu Caracter Personal

Perioada 2019-2020, s-a arătat a fi una destul de complicată din punct de vedere a cerințelor din domeniul protecției datelor cu caracter personal. Așadar, cadrul legal de reglementare, fiind unul învechit generează tot mai mult obstacole mediului de afaceri.

Menționăm că în legătură cu proiectele de lege de transpunere a legislației europene privind protecția datelor cu caracter personal, care au fost elaborate încă în perioada anului 2018, au fost prezentate recomandări consistente din partea comunității EBA (peste 100 de propuneri) pentru amendarea și adoptarea în ultimă lectură dar și în special în vederea corespunderii cu aquis-ul european. Până în prezent, mediul de afaceri nu a fost informat dacă aceste recomandări au fost luate în calcul, iar dezbateri detaliate la acest subiect nu au avut loc nici pe platforma parlamentară sau a autorității de reglementare.

Suplimentar a se remarca și următoarele dificultăți:

- Procedura neclară, termene extinse (de până la 90 de zile) dar și refuzuri nejustificate de eliberare a actelor permissive – cu privire la înregistrarea și autorizarea în calitate de operator de date cu caracter personal, din 1652 de solicitări, 708 au primit refuz;
- Cerințe exagerate a prevederilor legale naționale și necorespunderea cu cadrul european de protecție a datelor cum ar fi: consimțământul în scris, înregistrarea/autorizarea în calitate de operator de date dar și a altor cerințe prevăzute de H.G. 1123/2010.
- Confuzii majore la aplicarea cadrului de reglementare prevăzut de Legea nr. 308/2017 privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului și cerințelor de protecție a datelor cu caracter personal, mai ales în contextul noilor reglementări care vin să instituie sancțiuni de până la 5 milioane de euro;
- Imposibilitatea desfășurării comerțului on-line, transferului transfrontalier de date pe servere UE dar și soluțiilor de program europene;
- Lipsa afișării unor ghiduri, linii directorii dar și a deciziilor Centrului pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, care să releve concret practicile permise și cazurile de încălcare.

A. IMPACTUL COVID-19

Printre principalele provocări exprimate de către mediul de afaceri în contextul crizei Covid-19 se enumeră următoarele:

- Nivel ridicat de confirmări Covid-19 față de capacitatea limitată a sistemelor medicale din Moldova (în special a celor regionale) de a reacționa și de a face față răspândirii Covid-19;
- Riscul ca un număr mare de întreprinderi mici și mijlocii să falimenteze, în special cele care nu au suficiente lichidități pentru a plăti șomajul forțat (șomaj tehnic) și în consecință, să nu fie eligibile să solicite restituirea subvenției pentru locurile de muncă;
- Dorința pentru dezvoltarea afacerilor va scădea, deoarece companiile vor prefera să facă rezerve și să plătească datoriile curente (salarii și credite);
- Reducerea potențială a reamitențelor (care în 2018-2019 a atins 15% din PIB), acest lucru ar afectând consumul intern, precum și investițiile în imobiliare și anumite servicii;
- Creșterea ratei șomajului din cauza poverii fiscale nepermise asupra sectorului privat;
- Rata creditării în sectorul bancar a scăzut dramatic (între 16-30 martie, doar 5% din valoarea planificată a creditelor au fost emise);
- În sectorul financiar, există o tendință din ce în ce mai mare de retragere a depozitelor, cu o rată mai mare de conversie a MDL în Euro sau USD;
- Există riscul realizării a 15% din creditele neperformante până la sfârșitul anului 2020;
- Există o presupunere a oportunității de a nu rambursa creditele;
- Companiile preferă să nu-și plătească datoriile față de alte companii, cu prioritate la plata salariilor și obligațiilor, între timp acestea creând o rezervă pentru următoarea perioadă;
- Fenomenul crescător de neachitare a facturilor la utilități, creând astfel de probleme de lichiditate pentru companiile de utilități;

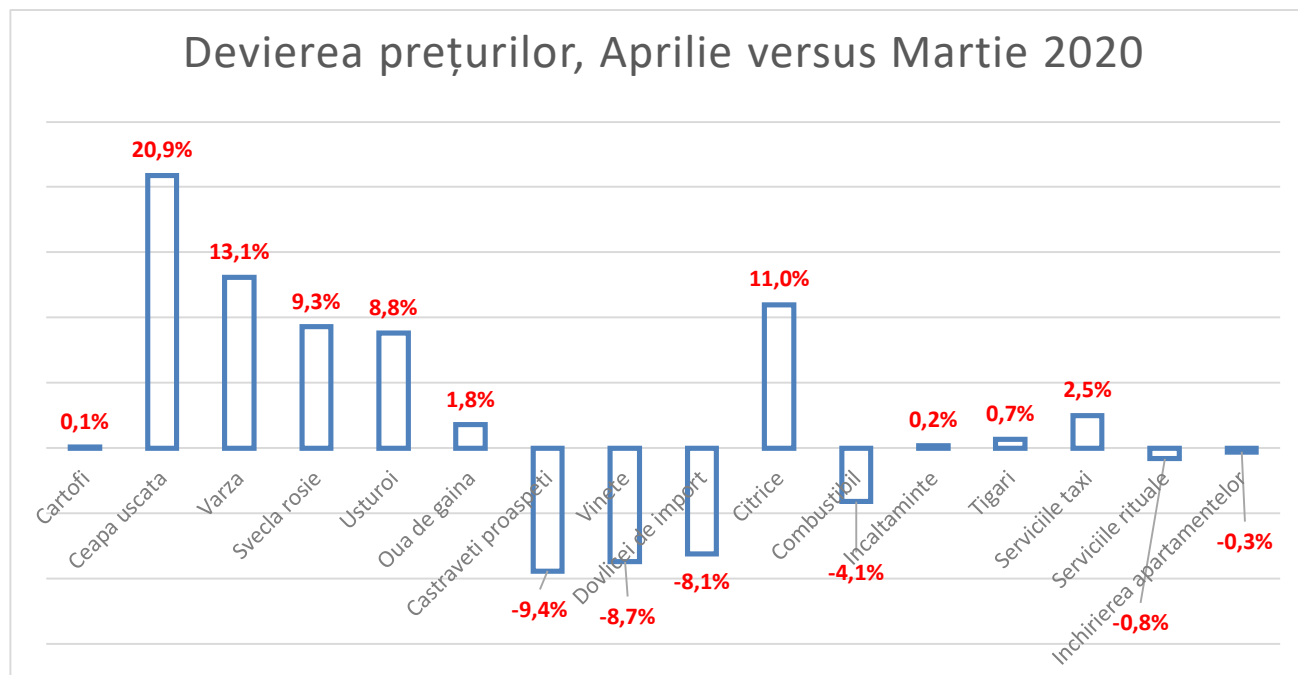
B. Seceta hidrologică

Majoritatea fermierilor atestă o secetă fără precedent, care va genera reduceri dramatice ale exporturilor, reducând volumul produsului prelucrat în Moldova (folosind astfel materii prime importate), inclusiv importul de ulei de floarea soarelui și alte produse agricole, la prețuri considerabil mai mari. Precipitațiile atmosferice căzute de la începutul vegetației, până la final de aprilie, au fost infime pentru o dezvoltare corectă a culturilor de toamnă. Raportarea acestora la media multianuală, demonstrează că procentual cantitatea de precipitații a constituit de la 33 % la Sângerei până la 73 % la Camenca, în medie, raioanele amplasate mai la nord fiind asigurate cu cca 50% de precipitații din normă. Zona de Centru și de Sud a Republicii datează cu o secetă extrem de severă. Rezervele de umiditate productivă în sol arabil, la adâncimea de 20 cm, au valori între 13 și 17 %.

C. Impact asupra prețurilor

Conform datelor Biroului Național de Statistică, indicii prețurilor de consum sunt în continuă creștere. Creșterea prețurilor medii de consum cu 0,17 la sută a fost determinată de majorarea prețurilor la produsele alimentare cu 1,17 la sută. Dacă ne referim la mărfurile nealimentare, menționăm că, diminuarea prețurilor cu 0,8 la sută a fost influențată nemijlocit de reducerea prețurilor la combustibili cu 4,1%. Menționăm, că tarifele la serviciile prestate populației în luna aprilie 2020 au rămas la nivelul lunii martie 2020

Devierea prețurilor, Aprilie versus Martie 2020



V. SUBIECTE ÎN DISCUȚII

A. Taxa de lux pentru serviciile mobile și tarife pentru portabilitatea numerelor

În contextul discuțiilor asupra politicii fiscale pentru 2021 a fost propusă excluderea/revizuirea impozitului de 2,5% pentru serviciile de telefonie mobilă, proces care, cu părere de rău, s-a soldat cu apariția unui nou impozit - taxa de portabilitate în valoare de 50% din plata pentru operațiune. În UE, tendința este de a reduce costurile operatorilor de telefonie mobilă, precum și ale operatorilor de comunicații electronice, diminuând astfel costurile pentru consumatori, în timp ce în Republica Moldova, aceste costuri vor crește cu 1,5 milioane de euro, costurile fiind acoperite de operatori. Acest lucru va diminua investițiile în acest domeniu, care sunt de interes nu numai în Moldova, ci și la nivel mondial. Astfel, EBA consideră că menținerea impozitului de 2,5% este o măsură nejustificată și discriminatorie în situația actuală și în viitor, având în vedere lipsa de lichiditate, ceea ce crește semnificativ sarcina fiscală exclusiv pe sectorul comunicațiilor electronice, sector strategic pentru economia națională.

Status Quo: O listă de propuneri legale a fost transmisă în adresa Guvernului, nefiind acceptată și urmând a nu fi aprobată în politica fiscală pentru 2020-2022.

B. Sectorul asigurărilor

O problemă care trezește îngrijorare pentru sectorul asigurărilor este stabilitatea financiară a pieței. Din păcate, nu toți participanții pieței respectă cerințele financiare. Există indicii care ne fac să credem că informațiile furnizate în rapoartele financiare ale unor companii nu sunt corecte. În acest context, este importantă efectuarea auditului corespunzător de către companii de audit internaționale. Dacă nu este gestionată corect de către Comisia Națională pentru Piața Financiară (CNPF), stabilitatea financiară a pieței ar putea fi în pericol.

C. Eficiența energetică.

Deși autoritatea de reglementare (ANRE) a aprobat tarifele pentru diferitele tehnologii RE, situația de acum este că niciun producător eligibil de PV nu a fost confirmat pe baza tarifelor fixe și până în prezent nu a fost lansată nici o licitație privind RE de către Guvern, astfel nerespectând programul în vigoare.

În ultimii ani, ANRE a alocat cu reticență și selectiv tarife pentru noile proiecte RE, unde o serie de prețuri au fost acordate discreționar, variind de la 8,1-9,6 c €/ kWh (în 2017) la 4,1-4,6 c €/ kWh (pe 2018).

Pentru a promova implementarea ER, programul ofertelor de energie ar trebui să fie actualizat și, mai important, să fie îndeplinit de autorități. Adicional, limitele de capacitate existente bazate pe tipul de tehnologie ER și restricțiile de proprietate ar trebui, în opinia noastră, revizuite de legiuitor pentru dezvoltarea eficientă a ER în Moldova. În acest context, diminuarea impozitului, reducerea sau scutirea de TVA pentru componentele proiectelor regenerabile și mandatarea panourilor solare pe clădiri noi, ar ajuta Moldova să-și asigure capacitatea regenerabilă atât de necesară.

De la intrarea în vigoare a Legii, începând cu Martie 2018, nu a fost dezvoltat de fapt niciun proiect major în domeniul RE. Pentru a dezvolta RE în Moldova, problema principală rămâne disponibilitatea efectivă a autorităților de a sprijini eficient energia curată. Câțiva investitori europeni și-au exprimat dorința de a dezvolta RE în Moldova, dar, după un timp, aceștia se simt frustrați atunci când realizează că lucrurile nu înaintează eficient, iar aceasta este o altă oportunitate pierdută pentru Moldova.